
OBSAH

ÚVOD	12
ODDÍL I SEXUÁLNÍ ZRÁNÍ A FORMOVÁNÍ SEXUÁLNÍ IDENTITY	
1 Prenatální vývoj	16
1.1 Prenatální vývoj a diferenciacce pohlaví	16
1.2 Prenatální vývoj	31
1.3 Časné těhotenské ztráty	35
2 Porod	42
2.1 Prenatální péče	42
2.2 Porodní příprava a porod	50
2.3 Porodní alternativy	59
3 Rodičovství a péče o dítě	63
3.1 Klíčové potřeby dítěte pro psychický rozvoj	64
3.2 Psychická deprivace dítěte	67
3.3 Rodinný a profesní aspekt	69
4 Vývoj pohlavní identity	71
4.1 Víceúrovňová determinace pohlaví	71
4.2 Psychosexuální vývoj	72
4.3 Puberta	75
5 Psychosociální vývoj jedince a formování identity v dětství	77
5.1 Vymezení pojmu identita	77
5.2 Důležité přístupy k vývoji identity	78
5.3 Psychosociální vývoj a formování identity v dětství	80
6 Tělesné změny v dospívání	91
6.1 Význam gynekologické prevence v dětství a adolescenci – tělesné dospívání dívek	91
6.2 Tělesné dospívání chlapců	100
6.3 Psychosociální změny v dospívání	104

ODDÍL II SEXUÁLNĚ REPRODUKČNÍ ZDRAVÍ – OBECNÁ TÉMATA

7	Evoluční základy partnerského výběru	114
7.1	Sexuální atraktivita žen	115
7.2	Sexuální atraktivita mužů	117
7.3	Partnerské strategie	119
8	Co je normální v sexualitě člověka	126
9	Subjektivnost sexuality: diskursy sexuality, sexuální spokojenost, významy sexu, motivy sexuálního debutu a sociální ospravedlnění rizikového sexu	130
9.1	Prehistorie kvalitativního výzkumu sexuality – dějiny plné paradoxů	130
9.2	Diskursy sexuality	131
9.3	Tabu, hřích a riziko	133
9.4	Sexuální spokojenost a její konstrukce	135
9.5	Významové roviny sexu	136
9.6	Subjektivní význam sexu u mužů, kteří mají sex s muži (MSM)	138
9.7	Motivy sexuálního debutu v mezikulturním zrcadle	139
9.8	Sociální ospravedlnění rizikového sexuálního chování	144
10	Sexuální chování české populace	147
11	Aktuální trendy české populace	155
11.1	Propad porodnosti vystřídal mírný nárůst	155
11.2	Formuje se model pozdní plodnosti	157
11.3	Zvyšuje se význam mimomanželské plodnosti	159
11.4	Do manželství vstupuje méně osob, avšak rozvodovost je vysoká	163
11.5	Snížení počtu interrupcí souviselo s růstem antikoncepční prevalence	165
11.6	Specifické reprodukční chování žen mladších 20 let	169
12	Trendy současné české rodiny	171
13	Rodina jako základní sociální struktura ve společnosti	176
13.1	Vymezení pojmu rodina	176
13.2	Základní funkce rodiny	179
14	Faktory ovlivňující trvalost partnerského vztahu a volba partnera	183
14.1	Faktory osobnostně podmíněné	183
14.2	Faktory biologicky podmíněné	185
14.3	Faktory sociálně podmíněné	185

14.4	Význam rituálů pro současnou rodinu	187
15	Homosexualita	191
15.1	Homosexualita jako variace lidské sexuality	191
15.2	Kulturní a sociální aspekty homosexuality	198
16	Lesbické rodiny a jejich specifické znaky	204
16.1	Smišené a plánované lesbické rodiny	205
16.2	Rodičovské role	207
16.3	Postavení sociální matky v plánované lesbické rodině	208
16.4	Role otce v lesbické rodině	209
16.5	Vztahy v páru	210
16.6	Vztahy rodičů k dítěti	211
16.7	Coming-out rodičů	212
16.8	Sociální podpora poskytovaná lesbické rodině	213
17	Rozvody a porozvodová adaptace	217
17.1	Nestabilita rodiny jako projev současné společnosti	217
17.2	Různé roviny příčin rozpadu rodiny	217
17.3	Vývoj „rozvodové politiky“ v ČR	219
17.4	Dysfunkce a rozpad rodiny	220
17.5	Možné následky rozpadu rodiny na její členy	221
17.6	Rozvod rodičů a jeho vliv na dítě	222
17.7	Porozvodová adaptace	225
18	Poruchy rodiny a rodičovství	227
18.1	Poruchy rodičovství	228
18.2	Základní formy náhradní péče o dítě	229
18.3	Kolektivní výchovná zařízení	230
18.4	Základní problémy ústavní péče	231
18.5	Jednotlivé druhy náhradní rodinné péče	232

ODDÍL III SEXUÁLNĚ REPRODUKČNÍ ZDRAVÍ – SPECIFICKÁ TÉMATA

19	Sexualita a sexuální násilí na dětech	236
19.1	Sexuální zneužívání	237
19.2	Statistická data	239
19.3	Projevy a následky sexuálního zneužívání u dětí	240
19.4	Prevence sexuálního zneužívání dětí	242

20	HIV infekce a ostatní sexuálně přenosné choroby	246
20.1	HIV infekce	246
20.2	Ostatní sexuálně přenosná onemocnění	256
21	Prevence v reprodukční medicíně	258
21.1	Screening karcinomu prsu	258
21.2	Prevence karcinomu děložního hrdla	259
21.3	Hormonální substituční terapie	261
22	Antikoncepce	266
22.1	Přirozené (přírodní) metody	269
22.2	Bariérové metody a spermicidy	270
22.3	Nitroděložní tělíska	271
22.4	Hormonální antikoncepce	272
22.5	Nevratné metody antikoncepce	278
23	Umělé ukončení těhotenství v prvním trimestru	279
23.1	Operační přerušení těhotenství	280
23.2	Farmakologické přerušení těhotenství	281
24	Neploďnost – příčiny a léčba	284
24.1	Úvod	284
24.2	Příčiny neplodnosti u muže	284
24.3	Příčiny neplodnosti u ženy	286
25	Postoje ortodoxního judaismu a římskokatolické církve k vybraným sexuálně reprodukčním tématům	293
25.1	Regulace porodnosti z perspektivy autorit ortodoxního judaismu	294
25.2	Regulace porodnosti z perspektivy římskokatolické církve	296
25.3	Umělé přerušení těhotenství z perspektivy autorit ortodoxního judaismu	298
25.4	Umělé přerušení těhotenství z perspektivy římskokatolické církve	300
25.5	Asistovaná reprodukce z perspektivy autorit ortodoxního judaismu	301
25.6	Asistovaná reprodukce z perspektivy římskokatolické církve	304
26	Reprodukce a drogová závislost	307
26.1	Opiáty	307
26.2	Stimulační drogy	309
26.3	Taneční drogy	311
26.4	Kanabinoidy	311
26.5	Alkohol	312

26.6	Drogově závislé matky a jejich děti	314
27	Poruchy sexuální preference	332
27.1	Deviace v aktivitě	333
27.2	Deviace v objektu	340
27.3	Kombinované a polymorfní sexuální deviace	347
27.4	Sexuální deviace u žen	347
27.5	Sexuální deviace a sexuální delikvence	348
28	Transsexualita	350
28.1	Definice	350
28.2	Diagnostika transsexuality	351
28.3	Základní etapy procesu přeměny pohlaví	354
29	Pornografie	359
29.1	Definice pornografie	359
29.2	Škodlivost pornografie	360
29.3	Antipornografický boj	361
29.4	Pornografie a náboženství	362
29.5	Pornografie a mládež	362
29.6	Pornografie a zákon	363
30	Sexualita zdravotně postižených	365
30.1	Sexualita, sexuální výchova a osvěta u osob s postižením	365
30.2	Rodiče a sexualita dětí se zdravotním postižením	368
30.3	Práva a sexualita zdravotně postižených, riziko, „kompetentní souhlas“, volba a odpovědnost volby, sexuální zdraví	369
30.4	Doporučení do praxe k přístupu k sexualitě osob se zdravotním postižením	375
31	Historie cílené pohlavní výchovy na našem území	378
31.1	Úvod	378
31.2	První období (2. polovina 19. století – první světová válka)	378
31.3	Druhé období (20. a 30. léta 20. století)	382
32	Sexuální výchova na školách	386
32.1	Vymezení pojmu sexuální výchova a její cíle	387
32.2	Základní modely sexuální výchovy na školách	388
32.3	Koncepce sexuální výchovy	388
32.4	Pravidla sexuální výchovy	391
32.5	Sexuální výchova v ČR – historické ohlédnutí	391

32.6	Vybrané přístupy k sexuální výchově v zahraničí	394
32.7	Významné mezníky vývoje postojů k sexuální výchově v průběhu 20. století	396
33	Vliv religiozity na sexuální a reprodukční zdraví, reprodukční lidská práva a sexuální výchovu na Slovensku.....	398
33.1	Katolická církev, Vatikánská smlouva a sexuální výchova	399
33.2	Katolická církev a výhrada svědomí	401
33.3	Církev, reprodukční zdraví a etika	402
34	Právní aspekty sexuálního chování	405
34.1	Trestný čin	406
34.2	Znásilnění.....	407
34.3	Pohlavní zneužití.....	411
34.4	Soulož mezi příbuznými.....	415
34.5	Svádění k pohlavnímu styku	416
	Přehled použitých zkratk	420
	Seznam obrázků.....	422
	Rejstřík	424

